

НАГРАДИТЕ НА XV ФЕСТИВАЛ НА ИГРАЛНИЯ ФИЛМ ВЪВ ВАРНА

В Двореца на спорта във Варна на 14 октомври тази година бе закрит XV фестивал на българския игрален филм. Председателят на журито з. д. к. Камен Тодоров — главен секретар на Съюза на българските филмови дейци, обяви наградите.

Голямата награда „Златната роза“ е присъдена на филма „По дирята на безследно изчезналите“ с режисьор Маргарит Николов, сценарист Николай Христовозов и оператор Иван Самарджиев.

Специални награди се дават на филма „Матриархат“ с режисьор Людмил Кирков и сценарист Георги Мишев и на „Авантаж“ с режисьор Георги Дюлгерев и актьорите Руси Чанев и Мария Статулова. Наградата за режисура получи Бинка Желязкова за филма „Басейнът“, а за операторско майсторство — Радослав Спасов за филма „Авантаж“. Наградата за мъжка роля получава Григор Вачков за филма „Мъжки времена“, а за женска роля — Мариана Димитрова за участието ѝ в същия филм и Людмила Савелиева за филма „Юлия Вревска“.

Наградата на критиката получи филмът „Покрив“ в лицето на режисьора Иван Андонов.

НАГРАДИ НА ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Награда на Съюза на българските писатели за сценарий се присъжда на Кънчо Атанасов за филма „Покрив“; на Съюза на българските художници — на Мария Иванова за цялостното ѝ представяне на фестивала; на Съюза на българските композитори — на Симеон Пиронков за цялостното му представяне на фестивала; на Общонародния комитет за българо-съветска дружба на филма „Юлия Вревска“. Наградата на ЦК на ДКМС получават Мария Статулова и Павел Попандов. Окръжният комитет във Варна даде награда на филма „Година от понеделници“ на режисьора Борислав Пунчев.

ПЕТНАДЕСЕТИ ФЕСТИВАЛ
НА
ИГРАЛНИЯ ФИЛМ
ВАРНА

Александър Караганов (СЕКРЕТАР НА СЪЮЗА НА СЪВЕТСКИТЕ КИНЕМАТОГРАФИСТИ):
«Потвърди се високият престиж на българското кино»

Мисля, че XV Варненски кинофестивал потвърди високия престиж на българското кино, който то има на международния екран. Естествено, след всичко онова интересно, силно, което видяхме на XIV фестивал, имах някои опасения и тревоги: какво ще бъде по-нататък, какъв ще бъде XV фестивал, защото някои теми, някои художествени търсения оставаха във вчерашния ден...

Програмата на XV фестивал беше разнообразна. Тук нямаше някаква обща насока на тематичните и стилови търсения, нямаше общо увлечение, както на предишния и може би това е добре. Може би това е една от проявите на зрелостта на българското кино, защото когато възниква общо увлечение, тогава то неизбежно е съпътствано от мода и борба за съвременност по пътя на приобщаване към съществуващите образци. Ето такава елементарна изява на съвременното не усетих в програмата на XV фестивал — нямаше подражания, а присъствуваше патосът на индивидуалното търсене и на индивидуалното откритие.

Ако говорим по-конкретно за тазгодишните фестивални филми, то ми се струва, че този път решението на журито бяха изключително справедливи. При закриването на фестивала съвършено отчетливо почувствувах колко в унисон с решенията на журито оценява отличените филми и публиката. А това е много важно за съвременното кино.

Заслужено получи Главната награда филмът „По дирята на безследно изчезналите“. Мисля, че той е създаден в нова посока на творческите търсения на българските кинематографисти. Ако по-рано българското кино, когато се обръщаше към проблемите на политиката, много често спираше на равнището на политическия детектив, то във филма „По дирята на безследно изчезналите“, както и в преди отбелязания филм „Допълнение към ЗЗД“, е отчетливо търсенето на новите възможности на политическия филм, на такъв, който органично дълбоко да обединява днешния и вчерашния ден. Тази диалектична връзка се проявява в самата структура на „По дирята...“, който разказва за събитията от онези години, видени през призмата на съвременното възприятие, на съвременните преживявания, с гнева на днешния българин към палачеството на полуфашисткото правителство на Цанков. Чрез монтажното съпоставяне на реалната история на двадесетте години и съда над участниците в тога-

вашните зверства той конкретно изразява принципа на историческото мислене. А историческото мислене е безценно нравствено богатство за народа. Винаги е опасна късата памет. В нашето сложно време е необикновено важно да се култивира памет. Памет не само запомняща, памет не само „училищна“ — за изпити, а памет размисляща и преживяваща. Филмът е направен на високо професионално равнище. В него драматургичният материал, послужил за основа, е остър и интересен; режисурата — квалифицирана и много последователна в своите художествени решения, актьорите — много ярки артистични индивидуалности, с каквито въобще е богато българското кино не като количество, а като качество. Вашите изтъкнати актьори в този филм много добре чувствуват характерите, които изграждат, и в много от случаите откриват свои нови актьорски възможности, нови страни от таланта си. Въобще този филм прави силно впечатление и това, че телевизионният му вариант е бил всенародно приет, ползувал се е с много голям успех, говори много.

Влюбен съм във филма „Матриархат“. Казах ми, че някои у вас считат, че в него е показан не днешният, а вчерашният ден на селото. Нека да е вчерашният. Разбирам, че много в българските села се е променило. Но в „Матриархат“ става дума не само за конкретния селски живот. Става дума за общочовешки проблеми, за проблеми не само български. Те са няколко. Но непосредствената тема на „Матриархат“ това са жените, които изнасят на плещите си „силния пол, изнасят и тежестта на стопанските проблеми, и всичките грижи, а мъжете ги няма. Те са напуснали и са станали хора с чанти. И лошото е, че са в състояние на полуинтелигентни, на полуслужещи, полуработници, с една дума, те са нещо „полу“, а не личности. Засяга се и проблемът, свързан с феномена „феминизация“ в съвременния живот, за който днес много се говори в целия свят. Тези истини носи филмът на Людмил Киров — удивително интересния творец, и на Георги Мишев — поразителния кинематографичен писател. Различни режисьори се обръщат към този автор, но винаги във филмите, поставени по негови сценарии, се чувствува той — Георги Мишев. Така че имаме право да говорим за киното на Георги Мишев, а това не се случва често. И сценарият, и режисьорският поетически образ на „Матриархат“ са беляза-

ни с удивително дълбоко и тънко проникване в народния живот, в народния характер. Удивително усещат личността на своите героини и актрисите, които са много органични и наистина живеят в предложените им роли.

Отдавна познавам Георги Дюлгеров и следя творчеството му. Той е неспокоен, търсещ творец, експериментатор. Тези черти на творческа дързост са се проявили във филма „Авантаж“ — филм, с който на българския екран се появява нов човешки тип. Това е своеобразен характер и при разкриването му Георги Дюлгеров е изключително изобретателен. Може би една от интересните особености на „Авантаж“ е в това, че неговият усложнен кинематографичен език се е оказал достъпен за зрителите. Той не е попречил на емоционалния и духовния диалог между екрана и зрителската зала, който е най-важното условие за истинския успех на кинематографичното произведение.

Между филмите, показани и отличени на XV фестивал, имаше и други интересни. Ще спомена един от тях, който не може да бъде причислен към нащабните произведения и от който, съдейки по замисъла и темата му, не очаквах никакво по-особено откритие. Имам пред вид филма „Звезди в косите, съзри в очите“. Очарователно е това органично смесване на смешното и тъжното, на драмата и комедията в него. Показвайки своите герои понякога в смешни ситуации, безпомощни, с човешки слабости и недостатъци, той прави това с огромна любов към хората, които в трудните условия на тогавашна България свято са служили на изкуството. Съвсем неочакван беше за мен филмът „Пантелей“. Темата на антифашистката борба често е решавана в българското кино патетично, на равнището на героична епопея или героична драма. А в „Пантелей“ — комедийно. Ненинуеми бяха съмненията ми, няма ли това да принизи реалната патетика на темата и образа. Но във филма е намерен такъв сюжетен ход и такава стилистика, че този бунтар-самотник — смешен и съвременен странен, не е изгубил от чертите на героичния характер. Тоест комедийността, жанровото решение не са попречили на разгръщането на героичната тема.

Наградата за режисура бе присъдена на Бинка Желязкова и аз считам това за справедливо, защото талантът на Бинка Желязкова е могъщ талант. В новия си филм „Басейнът“ тя прави много, за да